

Delårsrapport Region Norrbotten augusti 2019

Dnr 2933-2019

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att godkänna delårsrapport per augusti 2019.

Regionstyrelsen ger regiondirektören i uppdrag att säkerställa att hälso- och sjukvårdsdivisionerna intensifierar arbetet med att uppnå resultatmålen

Yttrande till beslutsförslaget

Hälso- och sjukvårdsdivisionerna försämrar resultaten under perioden. Nettokostnadsökningen är dock lägre än i delårsrapport per april vilket är positivt. Nettokostnaderna i verksamheten ökar fortfarande mer än skatter, statsbidrag och utjämning. Styrelsen har beslutat om genomlysningar i alla verksamhet för att minska kostnaderna och få en ekonomi i balans.

Sammanfattning

Den samlade bedömningen av de strategiska målen för perioden visar att två av de 17 strategiska målen helt har uppnåtts, 13 har delvis uppnåtts medan de två strategiska målen under ekonomiperspektivet inte har nått upp till målsättningen.

Verksamhetens resultat per augusti är 142 mnkr vilket är 180 mnkr bättre än i delårsrapporten per april och beror på en avtagande nettokostnadsutveckling. Periodens nettokostnader har ökat med 4,6 procent jämfört med föregående år samtidigt som skatteintäkter, statsbidrag och utjämning endast har ökat med 2,6 procent. Periodens resultat är 406 mnkr vilket förklaras med orealiserad värdeökning av pensionsportföljen med 199 mnkr.

Årsprognosen för verksamhetens resultat är 63 mnkr vilket är en negativ avvikelse mot budget med 51 mnkr. Prognosen för årets resultat är 293 mnkr och förklaras till stor del av orealiserad värdeökning av pensionsportföljen. Resultatprognosen motsvarar 3,5 procent av skatter, statsbidrag och utjämning och innebär att det finansiella målet bedöms uppnås.

Hälso- och sjukvårdsdivisionerna har fortsatt underskott vilket beror på att divisionerna inte har klarat av att minska sina kostnader enligt de ekonomiska handlingsplanerna samtidigt som andra kostnader ökar.

Ärendet

Ekonomiskt delårsresultat per augusti

Region Norrbotten redovisar ett resultat för verksamheten per augusti på 142 mnkr vilket är 13 mnkr sämre än budget och 103 mnkr sämre än föregående år. Under perioden ökade nettokostnaderna med 243 mnkr (4,6 procent)

medan skatter, statsbidrag och utjämning ökade med 141 mnkr (2,6 procent). Periodens nettokostnader är 5 mnkr lägre än budget.

Finansnettot för perioden är 264 mnkr, vilket är 198 mnkr bättre än periodbudgeten och 253 mnkr bättre än föregående år. Från 2019 gäller nya redovisningsregler som innebär att pensionsportföljen ska bokföras till marknadsvärde, istället för som tidigare till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde. Det gör att resultatet påverkas av rörelser på finansmarknaderna. Pensionsportföljen har ökat i värde med 317 mnkr sedan årsskiftet, varav 118 mnkr är en återföring av den nedskrivning av pensionsportföljen som gjordes i årsbokslutet och 199 mnkr är årets realiserade värdeökning.

Periodens resultat är 406 mnkr vilket är 184 mnkr bättre än budget och förklaras av värdeökningen på pensionsportföljen. Resultatet i relation till skatter, statsbidrag och utjämning är 7,2 procent vilket innebär att regionen når det finansiella målet på 2 procent.

Regionens divisioner redovisar ett negativt periodresultat med 236 mnkr vilket är 158 mnkr sämre än resultatmålet och 33 mnkr sämre än föregående år. Det är endast Division Service som klarar periodens resultatmål. Regiongemensamma verksamheter redovisar en positiv avvikelse mot periodens resultatmål med 100 mnkr. Finansieringen visar ett resultat som är 240 mnkr bättre än målet vilket till stor del förklaras av värdeuppgången på pensionsportföljen.

Utfallet av divisionernas ekonomiska handlingsplaner är 72 mnkr jämfört med planerade 144 mnkr vilket betyder att 50 procent av handlingsplanerna har gett ekonomisk effekt.

Ekonomisk årsprognos

Prognosen för verksamhetens resultat är 63 mnkr vilket är 51 mnkr sämre än budget och 157 mnkr sämre än föregående år.

Nettokostnaderna för helåret beräknas bli 373 mnkr högre än 2018 vilket ger en nettokostnadsökning på helåret med 4,7 procent. Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning bedöms öka med endast 2,6 procent.

Årsprognosen för årets resultat pekar på 293 mnkr vilket huvudsakligen förklaras av värdeuppgången på pensionsportföljen.

Divisionernas årsprognoser pekar på ett underskott på 349 mnkr, vilket är 208 mnkr sämre än resultatmålet men 27 mnkr bättre än föregående år. Division Service prognosticeras uppnå ett bättre resultat än resultatmålet. Division Länssjukvård förbättrar resultatprognosen jämfört med prognosen i april. Divisionerna Närsjukvård, Folk tandvård och Länsteknik försämrar resultatprognosen jämfört med prognosen i april.

Årsprognosen för regiongemensamma verksamheter visar ett resultat som är 89 mnkr bättre än resultatmålet. Årsprognosen för finansieringen är 197 mnkr bättre än resultatmålet.

Samlad bedömning av måluppfyllelsen avseende fullmäktiges strategiska mål

Bedömningen av måluppfyllelsen av de strategiska målen är en samlad bedömning, vilket innebär att resultatet för enskilda styrmått och kontrollmått inte nödvändigtvis får avgörande genomslag på måluppfyllelsen, utan även aktiviteter och andra faktorer påverkar.

God ekonomisk hushållning

Den samlade bedömningen av de strategiska målen för perioden visar att två av de 17 strategiska målen helt har uppnåtts, 13 har delvis uppnåtts medan de två strategiska målen under ekonomiperspektivet inte har nått upp till målsättningen. En sammanvägning av måluppfyllelsen för regionens finansiella mål och verksamhetsmål resulterar i bedömningen att Region Norrbotten har en delvis god ekonomisk hushållning. Det finansiella resultatmålet, 2 procent av skatter, statsbidrag och utjämning, uppnås för perioden och prognostiseras även uppnås för helår 2019 men resultatet förklaras av orealiserad värdeökning av pensionsportföljen.

Samhälle

Hållbart nyttjande av resurser

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet inte är helt uppfyllt men att de aktiviteter som har påbörjats bidrar till att målen kan uppfyllas på längre sikt. Bland annat har regionen beslutat att medfinansiera ett antal projekt som syftar till att stärka näringslivsutveckling med miljönytta som mål och framtagning av teknik och metoder som ska minska klimatpåverkan. En länsstrategi för klimat och energi ska antas under hösten och förväntas resultera i ökad samsyn och koordinering av insatser inom området. Aktivitet görs även för att stärka utbildningsutbudet i länet så att det matchar arbetslivets behov av kompetens. Vid årets slut bedöms målet vara uppnått.

Ett starkt näringsliv för hållbar tillväxt

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet inte är helt uppfyllt men att de aktiviteter som har påbörjats har bidragit till att målen kan uppfyllas på längre sikt. Bland annat läggs grunden för Norrbottens arbete med entreprenörskap och innovationer i och med den regionala innovationsstrategi som regionala utvecklingsnämnden antog i maj. Under perioden har även insatser gjorts för att skapa förutsättningar för god tillgänglighet till fysisk och digital infrastruktur. Vid årets slut bedöms målet vara uppnått.

Goda livsvillkor och jämlik hälsa som grund för ett attraktivt Norrbotten

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet inte är helt uppfyllt men att de aktiviteter som har påbörjats bidrar till att målen kan uppfyllas på längre sikt. Bland annat har ett material tagits fram för att möjliggöra breda diskussioner om Norrbottens utmaningar framöver. På lång sikt skapar det förutsättningar för att norrbottningen ska vara delaktig i samhällets ut-

veckling. Samverkan med kommunerna är viktig för genomförande av kulturplanen och träffar hålls kontinuerligt mellan kommunerna och regionen. Under perioden maj till augusti har arbetet med att ta fram ett kommunikationskoncept för Norrbotten intensifierats och testats i samband med Norrbotten i Almedalen. Målet bedöms inte bli helt uppfyllt till årets slut eftersom detta mål förutsätter en grad av samverkan med andra aktörer och handlar om långsiktiga processer.

Tydligt regionalt ledarskap

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet inte är helt uppfyllt men att de aktiviteter som påbörjats bidrar till att målen kan uppfyllas på längre sikt. Region Norrbotten har fattat beslut om ett långsiktigt påverkansarbete och rekryterat en strateg som har i uppgift att stötta arbetet med påverkansfrågorna. På så sätt skapas förutsättningar för att beslut på nationell och EU-nivå ska vara gynnsamma för Norrbotten. Vid årets slut bedöms målet vara uppnått.

Medborgare

Goda och hållbara rese- och transportmöjligheter

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet inte är helt uppfyllt men att de aktiviteter som har påbörjats bidrar till att målen kan uppfyllas på längre sikt. Bland annat har steg tagits kring Norrbottenbanan som i förlängningen bidrar till en infrastruktur som möter dagens och morgondagens behov. Ett långsiktigt arbete i form av pendeltågsförsök görs för en väl fungerande kollektivtrafik. Elektrifieringen av järnvägen på finska banan skapar förutsättningar för större marknadsandelar för den kommande persontrafiken på Haparandabanan. Vid årets slut bedöms målet inte vara helt uppfyllt då detta är ett långsiktigt arbete med långa tidsperspektiv.

Ett rikt och brett kulturliv

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet är uppfyllt när genomförda och påbörjade aktiviteter har gett bra resultat. Bland annat görs många aktiviteter som bidrar till ökad tillgång till både fysiskt och digitalt kulturutbud med bredd och spets. Långsiktiga satsningar för att stärka arrangörsledet har gett resultat. Vid året slut bedöms målet vara uppnått.

Stöd att främja hälsa

Den samlade bedömningen av måluppfyllelse är att målet inte kommer att vara helt uppfyllt vid årets slut. De aktiviteter som har påbörjats kommer dock att bidra till att målet kan uppfyllas på längre sikt. Arbetet för att skapa likvärdiga förutsättningar för god hälsa i hela länet och alla befolkningsgrupper fortgår och nya metoder och utbildningsinsatser utvecklas. Regionens arbete med att förebygga psykisk hälsa och tobaksfrihet fortsätter. Flera insatser görs för att förebygga psykisk ohälsa och självmord, exempelvis genom metoden MHFA (Första hjälpen till psykisk hälsa). Även arbetet med Norrbottens hälsosamtal och hälsosamtalen i skolan går vidare. Insatserna

utvecklas för att än högre grad kunna kompensera för ojämlika förutsättningar för god hälsa.

En god, jämlik och samordnad vård

Den samlade bedömningen är att det strategiska målet delvis är uppnått. Det är inte troligt att målet nås i sin helhet under året, främst med hänsyn till de betydande förbättringar som krävs på tillgänglighetsområdet. Resultaten har förbättrats för flera av styrmåtten jämfört med föregående år. De oplanerade återinskrivningarna når målet för 2019.

Andelen utskrivningsklara patienter på sjukhus har inte minskat jämfört med föregående tertiäl och är fortfarande högre än målet. Dock har antalet dagar då utskrivningsklara patienter är kvar på sjukhus fortsatt att minska, vilket är en framgång för de nya arbetssätten för samordnad individuell plan som infördes under 2018. Andelen patienter inom palliativ vård som har en dokumenterad behandlingsstrategi har fortsatt öka och överskrider nu målet. Tillgängligheten till hälso- och sjukvården följs på flera områden och resultaten för andra tertiälerna visar att stora utmaningar kvarstår. Väntetiderna till läkarbesök och åtgärd inom specialiserad vård samt till barn- och ungdomspsykiatri är särskilt angelägna förbättringsområden. När det gäller medicinsk bedömning inom tre dagar är dock resultatet klart bättre än rikssnittet. Även tillgängligheten i folktandvården för barn- och unga visar goda resultat.

Verksamhet

Hållbar förnyelse

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet ännu inte är uppfyllt men att de aktiviteter som har påbörjats bidrar till att målet kan uppfyllas på längre sikt. Regionens utvecklingsarbete har en tydlig och sammanhållen riktning med utgångspunkt i strategin Vägen till framtidens hälsa och vård år 2035. I juni kom det glädjande beskedet att regeringen tilldelar de fyra regionerna i Norra sjukvårdsregionen 6 miljoner kronor för arbetet med en god och nära vård i glesbygdsperspektiv. För Region Norrbottens del handlar det om att tillsammans med Övertorneå och Jokkmokks kommuner arbeta för vårdens omställning.

För att möta vårdens utmaningar att skapa en hållbar förnyelse pågår arbete med att än tydligare integrera forskning och utveckling i all verksamhet. Projektet Närmare – ett nationellt SKL finansierat projekt – har startats upp och kommer att vara en viktig del i att bygga upp en samlad designkompetens vid regionen. Ett nationellt designteam kopplas till arbetet och en viktig del av projektet är därmed lärandet kring innovativa metoder och design.

Under perioden har en samlad struktur med verktyg och metoder för förändrings- och förnyelsearbete tagits fram med beaktande av principerna i Vår verksamhetsmodell. En långsiktig plan för utvecklingen av det regionövergripande ledningssystemet är igång har påbörjats under hösten. Antalet forskarutbildade medarbetare inom regionen förväntas öka under året och hitin-

tills har två personer disputerat och två kommer disputerat under hösten, vilket är klart fler än under föregående år.

Vid årets slut bedöms målet vara uppnått.

En effektiv, säker och hälsofrämjande verksamhet med god kvalitet

Den samlade bedömningen är att det strategiska målet delvis är uppnått.

Fortsatta förbättringar väntas under året men målet bedöms inte vara nått i sin helhet för 2019. Ledtiderna för vårdförlopp inom cancervården är precis under målnivån. Andelen vårdskador har minskat något men är fortfarande högre än målet. Förskrivning av antibiotika har minskat jämfört med föregående år men behöver begränsas ytterligare. Tillämpningen av läkemedelsbehandlingar för patienter 75 år eller äldre uppnår målnivån för män och är nära den för kvinnor. Andelen läkemedelsgenomgångar har ökat något men kräver fortsatta förbättringar. Andelen riskgruppspatienter som har fått frågor om sina levnadsvanor når inte målnivåerna men förbättringar har skett inom flera av områdena.

Nöjda och delaktiga patienter

Den samlade bedömningen är att det strategiska målet delvis är uppnått.

Målet bedöms som möjligt att nå i sin helhet under året med viss reservation för utvecklingen av antalet ärenden till Patientnämnden rörande kommunikationsfrågor. Antalet samordnade individuella planer fortsätter att öka i takt med att de nya arbetssätten vid utskrivning blir etablerade i verksamheten. Sett till andelen upprättade planer där den enskilda patienten har deltagit i mötet är dock målet ännu inte uppnått. Antalet ärenden till patientnämnden inom kategorin kommunikation har ökat jämfört med föregående år men förändringar i kategoriseringen gör jämförelsen osäker.

Nära vård på nya sätt

Det strategiska målet är delvis uppnått. Andelen öppenvårdsbesök ligger i nivå med samma period föregående år. Samtidigt har nya digitala vårdtjänster lanserats enligt plan och fler kommer att lanseras under resten av året. 50 procent av invånarna har loggat in på 1177.se, antalet vårdbesök på distans ökar och webbtidbokningens användning ökar. Mobil självcheckning och betalning har införts i halva regionen. Målet bedöms möjligt att kunna nås under året.

Medarbetare

Hållbar kompetensförsörjning

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet delvis är uppfyllt. Regionen har genomfört ett antal förbättringar, men arbetet måste fortsätta för att regionen ska nå målet i sin helhet. Regionen arbetar aktivt för att öka sin attraktivitet som arbetsgivare samt utveckla chefers och medarbetares kompetens. Det ekonomiska och demografiska läget medför att det krävs nya arbetssätt och förnyelse i kompetensförsörjningsplaneringen. Cheferna behöver stöd och avlastning inom dessa områden och därför är arbetet med bemanningsfrågor fortsatt prioriterat, tillsammans med utbildningsfrågor,

rekryteringsarbete och uppgifts- och kompetensväxling. Vid årets slut bedöms målet vara uppnått.

Ledar- och medarbetarskap för förnyelse

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet delvis är uppnått och att de aktiviteter som har påbörjats bidrar till att målet bedöms vara uppnått vid årets slut. Hållbart medarbetarengagemang (HME index) ökade i senaste medarbetaruppföljningen, dock är det ett utmanande målområde och insatserna behöver därför fortsätta under året.

Hälsofrämjande arbetsvillkor

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen för tertialen är att målet till stor del är uppnått. Den totala sjukfrånvaron minskar med 0,6 procentenheter jämfört med samma period föregående år, vilket medför att tertialens målsättning överträffas. Andelen extratid utöver ordinarie sysselsättningsgrad minskar jämfört med samma period föregående år. Extratiden behöver dock fortsätta att minska. Jämfört med samma period föregående år har företagshälsan fortsatt stor andel av sina uppdrag inom främjande och förebyggande insatser. Vid årets slut bedöms det strategiska målet vara uppfyllt.

Ekonomi

Långsiktigt hållbar ekonomi

Den samlade bedömningen är att målet inte har uppnåtts. Visserligen uppnås det finansiella resultatmålet, 2 procent av skatter, statsbidrag och utjämning, för perioden och prognostiseras även uppnås för helår 2019 men det förklaras med realiserad värdeökning av pensionsportföljen. Nettokostnaderna i verksamheten ökar 2 procent mer än skatter, statsbidrag och utjämning och medför att det ekonomiska målet för verksamhetens resultat inte uppnås för perioden och inte heller för helår 2019. Endast division Service klarar resultatmålet för perioden och bedöms även klara resultatmålet för året. Division Länssjukvård förbättrar resultatet för perioden medan övriga divisioner försämrar resultatet. Åtgärderna i ekonomiska handlingsplaner ger inte tillräcklig effekt. I hälso- och sjukvårdsdivisionerna pågår arbete med ytterligare åtgärder för att förbättra resultatet. Sammantaget prognostiseras divisionernas årsresultat förbättras jämfört med 2018 men resultatmålet uppnås inte. För en långsiktigt hållbar ekonomi måste kostnaderna i verksamheten minska i storleksordningen 10 procent vilket kräver kraftfulla åtgärder och beslut men regionen behöver även ökade statsbidrag och utjämning.

Kostnadseffektiv verksamhet

Den samlade bedömningen är att målet inte har uppnåtts. Jämförelser av KPP (kostnad per patient) för den somatiska verksamheten på regionens sjukhus visar en högre kostnadsnivå jämfört med riket i storleksordningen 300-400 mnkr. Arbete med processer och flöden i hälso- och sjukvården pågår sedan några år men har inte gett tillräcklig ekonomisk effekt. För att uppnå delmålet kostnadseffektiv verksamhet behöver kostnadsnivån i hälso- och sjukvården minska och produktiviteten öka. Utvecklingen går i fel rikt-

ning då nettokostnaderna i hälso- och sjukvården istället ökar. Produktionen i öppenvård ökar vilket är en planerad utveckling och innebär kostnadseffektivare vård. Produktionen i slutenvård minskar medan kostnaderna ökar. Det betyder att produktiviteten fortsätter att minska. Vården behöver genomgå stora förändringar både vad gäller arbetssätt och på vilket sätt vårdens tjänster erbjuds befolkningen. Det krävs tydlig ledning och styrning för framgång i det fortsatta arbetet så att resultat uppnås och ekonomisk effekt erhålls.

Bilagor:

Delårsrapport Region Norrbotten augusti 2019

Protokollsutdrag skickas till:

Ekonomi- och planeringsdirektör